

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ДУ «ЦЕНТРАЛЬНИЙ МЕТОДИЧНИЙ КАБІНЕТ
З ВИЩОЇ МЕДИЧНОЇ ОСВІТИ МОЗ УКРАЇНИ»
ДО «ЦЕНТР ТЕСТУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ФАХІВЦІВ З
ВИЩОЮ ОСВІТОЮ НАПРЯМІВ ПІДГОТОВКИ «МЕДИЦИНА» І «ФАРМАЦІЯ»
ПРИ МІНІСТЕРСТВІ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ»
ДВНЗ «ТЕРНОПІЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ І. Я. ГОРБАЧЕВСЬКОГО МОЗ УКРАЇНИ»

МАТЕРІАЛИ

**XV Всеукраїнської науково-практичної конференції
з міжнародною участю**

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ВИЩОЇ МЕДИЧНОЇ ОСВІТИ В УКРАЇНІ

**(з дистанційним під'єднанням ВМ(Ф)НЗ України
за допомогою відеоконференц-зв'язку)**

*17–18 травня 2018 року
м. Тернопіль*

Тернопіль
ТДМУ
«Укрмедкнига»
2018

УДК 378:61(063)(477)

Відповідальний за випуск: проф. А. Г. Шульгай.

Актуальні питання вищої медичної освіти в Україні (з дистанційним під'єднанням ВМ(Ф)НЗ України за допомогою відеоконференц-зв'язку) : матеріали XV Всеукр. наук.-практ. конф. з міжнар. участю (Тернопіль, 17–18 трав. 2018 р.) / Терноп. держ. мед. ун-т імені І. Я. Горбачевського. – Тернопіль : ТДМУ, 2018. – 540 с.

блемний характер, сприяє кращому засвоєнню теорії і вмінню застосовувати свої знання на практиці. При такій організації навчального процесу на кожному занятті студент отримує оцінку, яка є показником володіння певною сумою знань, вмінь і навичок. Такий контроль є систематичним, відкритим, різноплановим, в той же час індивідуальним, що дозволяє викладачу і самим студентам адекватно оцінити рівень опанування матеріалу. За даними опитування 83 % студентів медичного факультету першого курсу вважають, що отриманий підсумковий бал з біофізики, на який би вони самі себе оцінили, співпадає з оцінкою викладача. Окрім того, майже 75 % опитаних першокурсників визнали, що при такій всебічній і систематичній організації контролю можливо уникнути педагогічного суб'єктивізму при оцінюванні їхніх знань. Серед форм контролю, яким студенти віддають перевагу є письмове або комп'ютерне тестування (58 % опитаних), а також усна відповідь (30 % опитаних). Але ж майже 53 % першокурсників, які брали участь в анкетуванні визнали, що викладачі не завжди враховують індивідуальні особливості студентів при виборі форм контролю. Приблизно 90% анкетованих заперечили, що особистісні якості викладача, а саме принциповість, упередженість тощо, впливали на результати перевірки їхніх знань, умінь, навичок. Студентам-першокурсникам в анкеті було наведено типові суб'єктивні помилки оцінювання [4]: «центральної тенденції», «ореолу», «контрасту», «близькості», «логічності» з характеристикою кожної з них. 47 % студентів визнали, що стикалися з деякими з них на нашій кафедрі. Більш розповсюдженими першокурсники вважають проблеми «центральної тенденції», коли викладач уникає крайніх оцінок, не ставить найнижчих і найвищих балів, а також «близькості», коли після негативної оцінки важко поставити позитивну, або навпаки. Відомо, що «контроль і оцінювання можуть справляти психотравмувальний вплив на тих, хто навчається, знижувати ефективність засвоєння ними навчального матеріалу й узагалі гальмувати процес навчання» [3]. Опитані першокурсники підтвердили, що оцінка навчальної діяльності суттєво впливає на їхню самооцінку, ставлення до своїх успіхів. Так вважали 75 %

студентів, які брали участь в анкетуванні. Саме хороша оцінка є тим стимулюючим фактором, який спонукає 70 % опитаних студентів вчитися ще краще. Тільки 10 % першокурсників не вважають оцінку стимулом для навчання.

Висновки. Місце, значення, функції, форми контролю в процесі навчання піддаються в сучасній вищій школі суттєвому переосмисленню. Посилення уваги до проблеми контролю знань викликано не тільки бажанням визначити ступінь підготовленості студентів, але і прагненням до удосконалення всієї системи навчання [2]. «Увага педагогів акцентується не тільки на необхідність озброєння студентів певною сумою знань, умінь та навичок, а й на обов'язковій сформованості певних компетенцій, тобто сукупності якостей особистості, загальної обізнаності, які ґрунтуються не лише на знаннях, досвіді, певних цінностях, набутих в процесі навчання в ВНЗ, а також і на власних здібностях» [2].

1. Контроль має носити систематичний характер і виконувати всі свої функції [1].

2. Форми, методи контролю повинні забезпечувати індивідуалізацію процесу навчання, стимулювати пізнавальну діяльність студентів;

3. При контролі студентів необхідно враховувати вплив оцінки на емоційно-вольову сферу їх особистості.

Література

1. Кузьмінський А.І. Педагогіка вищої школи. Навчальний посібник / А.І. Кузьмінський, – К. : Знання, 2005.- 486 с.

2. Вітвицька С.С. Основи педагогіки вищої школи: Методичний посібник для студентів магістратури / С.С. Вітвицька. – Київ : Центр навчальної літератури, 2003. – 316 с.

3. Психологія діяльності та навчальний менеджмент: Навч. посіб. / М. В. Артюшина, Л. М. Журавська, Л. А. Колесніченко та ін.; За заг. ред. М. В. Артюшиної. – К. : КНЕУ, 2008. – 336 с.

4. Полторацька В.В., Каданер О.В. Контроль і оцінювання навчальних досягнень студентів в умовах модульно-рейтингової системи навчання. [електронний ресурс] режим доступу <https://www.sportpedagogy.org.ua>

СУЧАСНІ ТЕХНОЛОГІЇ ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ ІЗ КЛІНІЧНОЇ ЛАБОРАТОРНОЇ ДІАГНОСТИКИ

Ігнат'єв О. М., Опаріна Т. П., Ярмула К. А., Добровольська О. О.

Одеський національний медичний університет

На сучасному етапі реформування медичної служби в Україні клінічна лабораторна діагностика теж потребує суттєвих змін як у клінічній практиці, так і при навчанні студентів, інтернів і курсантів. Досягнення клінічної лабораторної діагностики мають застосовуватись при виконанні науково-дослідницьких робіт, для чого аспіранти, докторанти, здобувачі повинні бути обізнані щодо фактичних можливостей проведення досліджень.

Основна частина. Проведений аналіз якості підготовки фахівців з лабораторної діагностики за існуючими навчальними програмами виявив, що здійснення педагогічного процесу на застарілих мануальних методиках не відповідає міжнародним стандартам викладання лабораторної діагностики, не дозволяє впроваджувати сучасні стандарти управління і контролю якості досліджень, напри-

клад, ISO 15189. Вимоги до викладання лабораторної діагностики передбачають, що лікарі – інтерни та курсанти циклів підвищення кваліфікації повинні володіти методами медико-генетичних досліджень, які до останнього часу не викладались в Україні. Неможливо без додаткового навчання залучати непідготовлених належним чином лікарів-лаборантів до проведення наукових досліджень, які будуть відповідати вимогам доказової медицини.

В 2017 році в університеті створена нова міжкафедральна клінічна лабораторія університетської клініки, що оснащена найсучасним обладнанням. Головним заходом, який сприяє підвищенню якості навчання, визнається відповідність теоретичної і практичної частини навчальної програми сучасним вимогам. Для здійснення навчального процесу на її базі, наступного застосування можливостей

лабораторії для проведення науково-дослідницьких робіт і участі у виконанні міжнародних програм проводиться робота по розробці та затвердженню компетенцій щодо роботи на автоматичному лабораторному обладнанні; створюється навчальна стратегія (курси ТУ/workshop), яка дозволить досягти відповідної компетенції лікарям-лаборантам.

Стандартизація роботи лабораторії для відповідності ISO потребує на впровадження принципово нового документального забезпечення лабораторії. Зокрема, питання troubleshooting у лабораторній діяльності залишається досить екзотичним для більшості лабораторій і лікарів-лаборантів, тому існує запит на формування типової схеми/формуляра troubleshooting як менеджменту помилок, з розбором і обґрунтуванням типових рішень, реалізовано на національному рівні.

Література

1. Національний стандарт України. Медичні лабораторії. Вимоги до якості та компетентності (EN ISO 15189: 2012, IDT). ДСТУ EN ISO 15189 2015. Київ, ДП «УкрНДНЦ», 2015. – 52 с.

2. Минцер О.П., Лунёва А.Г., Бабинцева Л.Ю., Ватлизов Д.В., Сергиенко Л.И., Шевченко Я.А., Завадецкая Е.П. Логические предпосылки и опыт применения системы индивидуального аналитического мониторинга знаний в процессе подготовки врачей-интернов на кафедре клинической лабораторной диагностики // Лабораторная диагностика Восточная Европа, 2017 г. – № 1. – С. 58-66.

3. Камышников В.С. Новые ориентиры в реализации направлений исследований при подготовке кадров высшей научной квалификации по специальности 14.03.10 – клиническая лабораторная диагностика // Лабораторная диагностика Восточная Европа, 2017 г. – № 1. – С. 67–71.

ПРАКТИЧНА СПРЯМОВАНІСТЬ ВИКЛАДАННЯ НЕВРОЛОГІЇ

Ілляш Т. І.

Національний медичний університет імені акад. О.О. Богомольця, м. Київ

Вступ. На сьогодні вимоги до якості підготовки фахівців з вищою медичною освітою диктують необхідність для майбутнього лікаря будь-якої спеціальності вміти запідозрити неврологічну патологію, надати невідкладну допомогу неврологічним хворим. Найчастіше, крім неврологів, з пацієнтами неврологічного профілю стикаються сімейні лікарі, дільничні терапевти та лікарі бригад швидкої допомоги. Від їх кваліфікації та вміння «розібратися» в кожному конкретному випадку залежить ефективність лікування пацієнта або навіть його життя. Тому майбутні лікарі повинні вміти визначати патологічні прояви з боку нервової системи, грамотно аналізувати їх, щоб вчасно надати оптимальну допомогу пацієнтам [1].

Основна частина. Мета даної роботи – поділитися досвідом викладання неврології студентам з пріоритетною практичною спрямованістю навчання. Позаяк розвиток медичної освіти в Україні потребує нового підходу до організації навчального процесу на клінічних кафедрах, який полягає в покращенні практичної підготовки майбутніх лікарів, ми на кафедрі змістили акценти на практичну підготовку студентів. Під час вивчення дисципліни намагаємося навчити майбутніх лікарів вмінню розпізнавати неврологічну патологію, виявляти парези м'язів, атаксію, чутливі, когнітивні розлади та їх поєднання. На практичних заняттях більшу частину часу виділяємо на відпрацювання під керівництвом викладача методики обстеження неврологічних хворих, опануванню навичок спілкування з пацієнтами. Практична аудиторна робота студентів проходить у вигляді вирішення конкретних клінічних ситуацій і включає вивчення скарг хворого, ретельний збір анамнестичних даних, виявлення об'єктивних порушень неврологічного статусу, їх аналіз та формування у клінічні синдроми, встановлення топічного та клінічного діагнозів, аналіз результатів додаткових методів обстеження, надання рекомендацій пацієнту.

Щоб допомогти студентам краще оволодіти навичками обстеження хворих, в методичних розробках практич-

них занять для кожної практичної дії представлені чіткі пункти алгоритму її виконання. Крім того, нами підготовлено та видано навчальний посібник «Методи обстеження неврологічного хворого», в якому доступно викладено методики послідовного дослідження стану нервової системи, наведено діагностичні можливості основних та додаткових методів обстеження пацієнтів, описано принципи побудови та оформлення топічного та клінічного діагнозів. З цією метою ми також підготували низку навчальних відеофільмів про методики обстеження різних функцій нервової системи, які розмістили на сайті кафедри. За відсутності тематичних хворих на практичних заняттях широко використовуємо підготовлені нами відеофільми, відео-фрагменти.

Практична спрямованість вивчення дисципліни торкнулась і перебудови формату та тривалості лекцій. На лекціях, які тривають одну академічну годину, розглядаються клінічні випадки, що потребують вирішення діагностичних та лікувальних питань. Лектор, спілкуючись зі студентами, поетапно з урахуванням медичних стандартів на основі даних доказової медицини, вирішує ці питання. Результати анонімного анкетування студентів щодо оцінки кожної прочитаної лекції аналізуються та обговорюються на методичній нараді кафедри. Така пріоритетність практичної підготовки під час вивчення неврології знайшла схвалення серед студентів, тому що підвищує якість засвоєння дисципліни, допомагає оволодіти практичними навичками обстеження неврологічних хворих та вмінням застосувати набуті знання на практиці.

Висновок. Практична спрямованість викладання неврології підвищує навчальну та професійну зацікавленість студентів до дисципліни, сприяє розвитку умінь та навичок, необхідних у їх майбутній професійній діяльності.

Література

1. Гриб В. А. Нові інноваційні технології та шляхи поліпшення навчального процесу зі спеціальності «Неврологія» / В. А. Гриб // Медична освіта. – 2013. – № 24–27.